

CARL JONAS LOVE ALMQVIST

Det går an

(1839)

5

SJUNDE KAPITLET

Men det säger jag, att om du sedan får omkring något, det har jag intet emot.
Och jag vill inrätta mig hemma alldeles ensam. – Glömma? Om du sprang upp
nu, och sprang ut, och reste till Sollebrunn i natt, skulle du glömma mig för det?

10

När de blivit ensamma, såsom i slutet av förra kapitlet omtalades,
gick Sara fram till deras kappsäckar och började avskilja de
saker, som tillhörde Albert. ”Reser du genast i kväll, eller först i
morgon bittida?” sade hon, likväl med en halv röst.

15

Vart, menar du?

”Jag vet icke vart du ämnar dig, Albert. Men du har talat om
att ifrån Mariestad vika av söderut till de stora egendomarna?”

20

Vadsbo härad, där jag hade åtskilligt att uträtta, hava vi
nu redan till det mesta kommit igenom och lämnat. Jag får
taga igen det på återfarten. Nu skall jag visst till Odensåker,
Skövde, ja ända ned åt Marka och Grolanda, så att vigaste
vägen väl vore att här utanföre vid Lexberg vika av åt Kekestad,
och ej följa västra vägen genom Björsäter och så till Lidköping.
Men jag har även göromål vid Gräfsnäs, åt Sollebrunns-
trakten, och vägen dit går ganska bekvämt och rätt genom
Lidköping. Varföre kunde jag icke då så gärna nu genast få
taga den senare turen?

25

”Varföre säger du? du har ju din frihet att taga vilkendera
du vill?”

30

Ja, Sara, för mina affärer har jag visserligen frihet härtill –

”Är då något annat hinder? vilketdera vill du själv?”

Du frågar mig, Sara? och du vet lika så väl som jag, att jag vill följa dig till Lidköping. Får jag icke se ditt lilla hus? dina små rum en trappa upp, som kunna hyras ut par exemple åt resande? och det där större rummet nere på botten, där du en gång tänker hålla handelsbod, och det

5

måhända snart nog, i fall din mor –

”Allt detta vill du verkligen se?”

Goda, älskade Sara – du ler? det är mitt fulla allvar. Jag har många resor att göra här i Västergötland, fram och åter, om sommaren och kanske hela året, i fall min plan lyckas att få transport på Västgötadals regemente, och det beror på

10

Dorchimont. Någonstans skall jag under alla dessa färder hava mitt hem – för mina sakers skull – kunde jag icke få hyra av dig de där smårummen en trappa upp?

15

”I Lidköping? Men du har icke sett de rummen ännu. Spar till dess. Aldrig köpa, aldrig hyra vad man än ej sett och skådat!”

Denna gyllne regel gick på meter, och var det första av det slaget, som sergenten hörde ifrån Saras mun. Men orden föllo sig så bra och beledsagades av en ljuv, nästan smekande tonvikt. De stodo bägge vid ett av fönstren i rummet, hade

20

ånyo upprullat gardinen och släckt ljusen, för att en stund njuta aftonhimmelens intagande anblick innan de lade sig.

”I dina Lidköpings-smårum, Sara, är det visst rosiga tapeter? det slår icke felt, och därinne har du säkert fordom vid sina tillfällen malit krita?” – han höll henne i sina armar, hon såg frågande upp i hans ansikte, att finna om han gjorde narr av hennes dröm – den hon berättat – den där drömmen i Arboga. Men hon fann nu ingen ironi, ingen satir på hans läppar.

25

Fordom? inföll hon. Det kan ske många gånger ännu.

30

Jag ärnar ej avlägga mitt yrke.

”Men om jag hyr rummen?”

Så sköter jag mina saker på bottnen i nedre våningen hos mig själv.

”Du vill då aldrig sköta någonting uppe hos mig?”

Blir du där något boendes, Albert, så skall du väl ock hava
 5 mycket att uträtta för egen räkning, och behöver hava dig i ordning, så som du kan tarva. En god matinrättning finnes i grannskapet, och billig städning är lätt att få, även tvätt och strykning hos beskedliga människor, som därav hava en liten skärv för sin bärgning, Albert. De skulle kunna förtjäna mer, om
 10 icke skråna vore. Men det säger jag, att ofta önskar jag ändå få bjuda dig ned på en liten enkel risp, om det faller sig: kanske bjuder du mig ock någon gång upp? Men aldrig, aldrig vill jag taga av det ditt är, eller lägga mig i ditt husväsende – blott svara dig, ifall du frågar mig till råds, det du sedan kan följa eller ej,
 15 huru du vill – och allraminst skall jag nånsin hindra dig i ditt arbete. Jag förstår mig icke på dina sysselsättningar: det måtte väl vara en hop skriveri och räkenskaper, kanske, efter du har att göra med inspek- ja, lika mycket – Hörstadius och Selander och Silfver – kanske på Koberg – men aldrig vill jag störa dig däri.

20 ”Det tackar jag dig för, Sara, det är rasande bra. Men finns det ingenting, som kan vara gemensamt, sådana människor emellan, som – ”

Det är rätt mycket, ja ganska mycket över ändå att hava gemensamt, utom sådant där, Albert. Får jag säga dig rent ut,
 25 som jag menar? Ty jag har tänkt på detta – under dessa dagar –

”Också jag har tänkt därpå mycket, mycket, må du tro: det måste bli vår högsta angelägenhet.”

Likväl få vi akta, att det icke må gå sönder för oss av alltför mycket nit. Det är hälften vunnet, att taga sakerna lätt
 30 och klokt, vet du; rätt och slätt, Albert. Och det är just så man kan taga dem, när man riktigt håller av varann.

Sergeanten förstod henne icke alldeles, men smekte det vackra hårfästet vid hennes panna. Fortfar, Sara! du skall tala först.

Hon upplyfte sitt huvud ifrån hans bröst, varemot det vilat
 5 litet, betänkte sig en smula, men sade dock: "Efter det så är, att du håller av mig och jag dig, så hava vi ju det gemensamt? Det är mycket det, Albert. Och det är mer än många hava. Men taga vi oss före, att även hava en hop annat onödigtvis gemensamt, så skall jag berätta dig vad därav följer. Skulle du taga mitt lilla
 10 hus, min näring, mitt bohag och penningar – obetydligt, men som jag kan hava eller få – ja, jag vill icke neka för dig, att jag kunde börja bli förtretlig. Ty kanske förstår du icke att sköta sådant? Jag gissar du vet icke det själv ännu, efter du ej försökt hava hus och yrke: åtminstone vet jag icke det. Och det är
 15 mycket möjligt, att min oro vore orättvis, och att du skötte allt ganska bra; dock skulle den oron, Albert – ja, jag skall tala om för dig, att så fort du märkte dylikt hos mig, så blev du rasande. Då gick jag för mig själv och gnagde på mina hemliga tankar; ena stunden skulle jag tycka, att jag gjorde dig orätt; andra
 20 stunden skulle jag finna, att jag väl kunde ha rätt ändå, åtminstone i ett och annat. Av dessa strider och plågor i sinne och själ skulle tiden förnötas, som kunde användas till nytta och förvärv. Och att tiden förstördes, vore ändock det minsta. Men, Albert, jag skulle bli stingslig av mig. Du skulle finna mig retsam, först
 25 någon gång, sedan oftare. Därav skulle du själv bli stingslig. Eller om vi bägge undertryckte obehagligheterna, ginge för oss själva och "sväljde", som de kalla det, så skulle misstycket i stället krypa invärtes in i märg och ben, tära hälsan, och vi skulle avtaga till själ och kropp. Då finge vi väl börja på att
 30 dricka Lunds brunn, eller kanske förstöra pengar på gyttja, som jag har hört omtalas vid Porla eller Loka: sådant, som föga

uträttar, när man har det illa ställt. Så en annan sak, Albert, som jag även vill att du skall märka väl. Av plågorna skulle min hy snart avtaga, ögonen blekna, och jag bli fulare än jag är. Det skulle du aldrig hava hjärta att säga mig, men du skulle ofta
5 tycka det. Jag skulle nog vara så klok att finna det själv, och gå avsides i mina mörka grubbel över vad du tyckte om mig: och vad du aldrig sade mig, det skulle jag dock upptänka och gissa för egen räkning. Därav bleve min sömn nog dålig, och sedan skulle jag härav bli ännu skrumpnare dag från dag, Albert ja,
10 det har ingen gräns med fulheten, när en börjar på det viset, det har jag sett på folk. Och huru ginge det med dig? Du skulle, om du vore så god som den bästa man kan finna, söka trösta mig med milda ord; men huru än du därmed menade, skulle det låta litet tomt i mina öron, efter jag kunde märka, att du ljög åtskilligt
15 för att ställa mig tillfreds. Det komme att göra saken värre, men icke bättre. Och du skulle nog också ledsna, ty du är i alla fall människa, Albert, du som jag. Du torde väl ändå mindre ledas vid mig för mitt försämrade utseende till kroppen, än för min inre retsamhet, tråkighet och hela stygghet till själen; kanske
20 blev ock jag av lidande till sluts oförnuftig och dolsk, så vart jag dig ännu olidligare. Och det man brukar yttra om löften och eder, blir bara tomma ord, då ingen människa ändå håller det, som ingen människa kan hålla: jag talar om den inre hjärtats kärlek till en person, som är det enda härvid att skatta, men
25 som utan hjälp går bort, om personen till sin andes tycke blir olidlig för en. Jag har nu nämnt om huru jag kunde bli odräglig för dig: detsamma skulle väl kunna inträffa, att du kanske vart outhärdlig för mig även. Vad är det då för tröst i de givna orden? man sitter olycklig för sig själv och har ett namn. Det är
30 som en titel utan ämbete. Det är som en skylt utanför en bod, och när man kommer in i boden och frågar på varan, så finns

icke varan, som skylten talar om. Hur gör man då? jo, man går ut förargad och spottar åt skylten. Är icke det rätt nöjsamt? Det har jag ofta med grämlse måst åse hos andra, och jag likar det icke. Jag önskar icke att du eller jag må hava det så. Älskar du
 5 mig – då är jag glad och har nog vad det vidkommer, och skall sköta mig för hela resten själv, lustig och nöjd och flitig; sova gott om natten och vara vacker om dagen; det vet jag, och det skall du få se. Men älskar du mig icke – vad hjälper då allt annat, och vad skall jag med det övriga? Det gagneligaste och
 10 bästa för oss är blott, att kärleken må räcka. Och den kan nog taga slut ändå kanske: men åtminstone bör sådant undvikas, som man kan förutse gör förtret, eller kan göra förtret, och stjälpä kärleken, men icke hjälpa honom.”

Men, Sara, om vi äro goda och förnuftiga människor,
 15 som jag tycker vi äro bägge två, så böra vi väl straxt från början kunna – och sedan fortfara – och jag tycker vi borde icke räkna oss till de olyckliga exempel du anført?

”Om vi äro goda och förnuftiga människor, som jag hoppas vi med Guds hjälp kanske äro – så, Albert, fordras det
 20 ju icke mer? Vi behöva ju då intet vidare, än utöva vad av godhet och förnuftighet följer emot varann och mot alla andra, så vitt vi sträcka oss. Vem kan hindra det? Betänk väl – om vi nu äro goda och förnuftiga, är icke då det allra angelägnaste, att vi därmed fortfara, och älska varandra? Och
 25 det måste vara saken. Då måste synnerligen allt sådant undvikas, som kan fördärva, göra en elak, fånig och dum. Det står alltid till Gud huru en människa fortfar att vara, och mången kan falla. Men åtminstone böra vi icke med varann tillställa sådant, som en liklig trolighet är uti, att det kan fylla
 30 hjärtat med etter och hjärnan med en dimmig sky. Det må andra kalla prov; men jag kallar det onda och okloka företag,

som folk icke med rätta borde göra varann. Ty om Gud själv ger någon en plåga, som icke kan undflys, hon är då att tåligt utstå och är ett prov. Men människor kunna låta bli usla tillställningar: sådana äro undvikliga och böra undvikas, och
 5 äro icke att kalla prov, helst som de oftast föra till helvetet, dit väl ingen vänlig inrättning borde vilja draga sina underlydande. Men tänker du icke som jag, Albert, så har du din fulla frihet med dig, och – ”

I alla fall, avbröt serganten, har du orätt i det, Sara, att
 10 fördärv och olycka finnas i alla hus.

”I alla?” frågade hon. ”Nej, jag har sett ett eller par hus, där de leva bra, rätt bra. Men det kommer visst icke därav, att de blivit hoplästa, vilket icke annorstädes hjälpt, utan därav, att de i själ och hjärta draga överens, åtminstone så pass
 15 mycket som behöves, vilket alltid hjälper där det finns.”

Hoplästa? vad menar du med det?

”Att man läst över dem, vet jag. Kära Albert, signerier tjäna till intet. Man måste en gång komma därhän, att i denna sak, som i alla andra, söka vad som verkligen tjänar,
 20 och ej bygga på det odugliga. Därav blir icke blott olycka, utan, vad värre är, riktiga laster. Ty, så fort man icke älskar varann, så är det en riktigt ful last att – ”

Signerier? Men jag tycker rätt mycket om en vacker bön – sådan par exemple, som brukas när två –

25 Sara såg upp med ett underbart uttryck. ”Gud är mitt vittne,” yttrade hon, knappt hörbart, men med den renaste stämma, ”Gud känner, att jag älskar böner. Och jag gör dem, Albert, och jag tänker göra dem. Men ack, icke nyttjar jag böner till sådant, som de icke tjäna till; ty det är signeri och
 30 tomma ljud, om icke ännu värre, nämligen hädelse. Böner? O min store Gud? Ej den vackraste bön förvandlar vitt till svart,

eller svart till vitt. Om två stå bredvid varann och ljuga redan
 då ett tycke för varandra, som de icke hava, icke gör bönen
 lögnen därvid till sanning. Eller om de icke då stå och ljuga,
 men likväl lova sådant, som det händer att det sedan alls icke
 5 står i deras makt att hålla, icke avböjes det genom någon
 läsning över dem? Och det som oftast inträffar, nämligen, att
 de sedermera icke hålla vad som blir dem omöjligt att göra,
 men likväl med skenet låtsas så, till ökad plåga och lögn, vad
 uträttade väl då den arma bönen på förhand? icke hindrade
 10 den att så går? Och när de så ändå fortfara med varann, bliva
 de allt mera grova till själ och kropp – ja, riktigt liderliga, det
 måste man tillstå – och till sluts sådana, att de icke mer alls
 kunna fatta vad vackert och rent i världen är, eller förstå
 något i grunden klokt om människan, ehuru man läst över
 15 dem. Det ser man ju jämt, och det kallar jag oseder. Albert!
 icke är det värt att heta god, ädel eller lycklig, om man icke är
 det. Och aldrig är det värt att till vinnande av en sak bruka
 annat, än det man vinner honom med; så tycker jag. När det
 fattas mig olja till kitt, icke ställer jag mig då och läser över
 20 kritan; utan jag går ut och skaffar mig olja, som jag blandar i
 kritan, och det hjälper. Jag brukar aldrig signerier, Albert;
 fast flera i Lidköping kasta saltkorn i ugnen, när de hava
 tandvärk, och stöpa bly över sjukt folk, och sätta stickor i
 trän: och ibland säga de, att de bliva friska, som väl kan
 25 hända, fast det icke sker av stickorna, tänker jag. Så, Albert,
 träffas ock hoplästa, som äro rätt sediga och leva väl; men det
 kommer icke i själva grunden av läsningen.”

Nå, men så skadar den åtminstone ej.

”Jojo men. Ty när man en gång har läst över tvenne
 30 sådana, som icke duga för varann till annat än fördärv och
 elände, så vill och påstår man ändå, att de ytterligare skola

vara ihop och bråka sönder varandra, bara för den läsningen skull, som en gång skedde i onödan. Det menar jag är ganska skadligt. Sålunda är det väl illa gjort, att bruka böner så, att de icke tjäna, men i de flesta fall ganska rysligt skada. Ack
 5 min Gud – och att göra bön, som är så heligt och ljuvt, när det kommer på sitt rätta ställe! Det vet jag bäst.”

Älskvärda flicka, när gjorde du bön sist?

”I Arboga – Albert.” hon viskade detta så tyst, och det lät nästan som ett *min* gick före namnet Albert; men hela
 10 uttrycket var för mycket magiskt att kunna fasthållas, ehuru sekunden därav var för djupt intagande, att i evighet kunna glömmas. Hon teg. Men hon tillade straxt därefter högt: ”Jag säger det ännu en gång, Albert; tänker icke du som jag, så har du din fulla frihet med dig och med ditt. Säg då ifrån det, ty
 15 jag ville i det fallet, att du fore i kväll så gärna, eller i morgon, och icke komme med till Lidköping: ehuru Gud vet, huru gärna jag hade dig hos mig på den sandiga stygga vägen.”

Blott på vägen?

Deras varma ögonkast möttes; men de sågo ej länge in i
 20 varann, förr än de blickade ut genom rutan och på himmelen, vilken förekom dem icke hava mörknat, ehuru de tillbringat en lång stund i skymningen. Albert satte sig på en stol vid fönstret, hade Sara i sitt knä och mindes nu ända bortom Bodarne den skumma kväll i Arboga, då han även satt vid en
 25 ruta, med fåfängt bemödande att rista sitt namn i den. Huru mycket hade icke sedan dess förändrats? Vilket nytt tidevarv? Med vilka andra ögon såg han på henne? och hon tycktes själv hava kommit i en annan värld. Allt det förut ej sällan påkommande barska, kvicka, slyngelaktiga var borta; hon bar
 30 nu anblicken av medborgarinna; samma förnuft i allt, som förr, men ett förnuft, sänkt i doftet av den innerligaste

hängivenhet, den renaste ljuvhet. Det underbaraste var, att
 den fullkomliga frihet, varåt han oaktat allt av henne
 lämnades, att resa bort ifrån henne om han ville och när han
 ville, långt ifrån att locka honom till övergivande, gjorde
 5 henne tusendubbelt älskvärd, lätt och angenäm i hans
 ögon. ”Och älskvärdhet är det enda – det enda – som drar till
 äkta kärlek. Denna kan utebliva ändå kanske; men skall något
 verka, så är det allenast älskvärdhet,” tänkte han.

Vad ser du på däruppe i himlavalvet, Sara?

10 ”Jag undrar, om det kan vara långt dit?”

Han tryckte henne till sitt bröst och svarade: vi äro på vägen.

”Blott på vägen?”

Nej framme – om –

”Albert!”

15 Berätta mig, Sara, oförstått – du talade nyss om huru
 människan av inre bekymmer och själens plågor kan bli
 ful; och det hade du visst rätt uti. Vi skola låta bli sådant.
 Men Sara, säg – du kan ej någonsin bli ful? Det syns mig
 omöjligt –

20 Till själen, Albert, behöva du och jag aldrig bli fula:
 och det tycker jag gör tillfyllest. Men till kroppen vet du väl,
 att då man blir gammal, så – även utan att plågorna tära.”

Vad betyda åldrade drag, då en god och sann ande
 speglar sig rent i ögon och alla lineamenters uttryck. Det är
 25 av denna himmel jag drags och hänrycks.

”Så tycker även jag. Gudskelov, du är icke en narr, Albert.”

Och även kroppens drag förfalla sent, först ganska sent, så
 framt en god, livlig och verksam ande bor i dem. Så tror jag, Sara.

”Det har jag sett på moster Gustava,” inföll hon.

30 Låt oss då hava det så, Sara, att var och en av oss styr för
 sitt. Jag skall icke låta dig hava hand över mitt, likasom du

icke giva mig makt över ditt. Vi skola endast hava vår kärlek gemensam. Men tänk, om endera av oss kom i behov, så att det egna icke förslog till liv och uppehälle?

”Vill då icke kärleken giva bistånd?” frågade hon och
 5 spratt upp. ”komme du i nöd, Albert, skulle icke jag skänka dig av mina medel, så länge jag hade, och jag fann att du ej vore en förskingrare, en usel en. Och blev jag mycket fattig, så kan det ju även hända, att du – att du skulle vilja skänka mig något?”

10 Gud, så du frågar, Sara! men när det är så oss emellan på bägge sidor, hava vi icke redan då våra medel gemensamma?

Nej, det är en himmelsvid skillnad. Om jag skänker dig en gåva, i penningar eller annat, så gör du sedan därmed och hanterar det allt som du vill. Därav kan ingen förargelse

15 uppstå; det blir ditt, likasom det du hade förut; och frågar du mig till råds om hanteringen därmed, så skall jag svara dig, och du gör sedan ock med rådet efter som det synes dig bäst.

På det sättet är du, oakttat skänken, lika fri, oförtryckt och oförstörd. Likaså, om du vill förära mig något, så måste du

20 giva mig det på samma villkor, som en ren och älskvärd skänk, till glädje och gagn, den jag får vända och nyttja som jag behagar och behöver. Sådana gåvor och gengåvor äro då en hjälp åt människan, men icke ett ömsesidigt fördärv, sådant som det dagliga trassel, folk annars mycket bruka med
 25 varann.”

Kunna då aldrig människor hushålla ihop?

”De kunna ju försöka. Går hushållningen bra, så kan man ju fortfara med den, likasom man fortfar med mycket annat, som går bra. Går han åter rasande, så är det ju välbetänkt att
 30 upphöra med den, likasom med annat rasande. Men kärleken emellan två, den bör främst av allt hållas fredad och i ro för

sådant; den bör aldrig göras lidande eller beroende av en sammanboning eller hushållning, och huru den kan slå sig ut. Jag tycker det är bäst att de aldrig flytta ihop, det får jag säga; emedan folk, som älska varann, mycket snarare reta, förarga
 5 och slutligen fördärva varann, än andra, som icke räkna på varann och därför se mycket med kallsinnighet. Men vilja de då äntligen försöka det onödiga nöjet, att låta två huvuden regera jordiska saker, som skötas allrabäst och bliva redigast, när de icke blandas, utan havas av vardera personen för sig,
 10 vilken styr sitt bäst efter sitt huvud – så må de åtminstone vara så kloka och sluta upp därmed innan deras kärlek förgår, som lätt kan hända; ty intet glas är vackrare än hjärtats tycke, men ingen emalj skörare. Det kan jag förstå.”

På det sättet vore ju allrabäst, att vi icke allenast läte bli
 15 att bo ihop, utan även icke såge varann alltför ofta?

”Du tänker ju också göra många resor, Albert?” yttrade hon med en blick, långt ifrån smärtsam.

Det måste jag. Jag kan ej undvika det.

”Huru glad skall jag tänka på dig medan du är borta?
 20 Och så vacker, som jag då har dig i min själ, skulle du hava svårt att vara, Albert, om du stannade hemma. Men du skall återkomma! och varje gång dubbelt välkommen!”

Men herre min Gud –

”På det sättet skall kärleken räcka. Du skall slippa se mig i
 25 alla dumma, ledsamma, stygga – ja, i stunder, då det är alldeles onödigt att se varann. Och om även du har sådana stunder, ty du är människa, Albert, så skall jag också slippa se dig då.”

Men, levande Gud – Sara, jag begriper icke – vart tar detta vägen? man kan hitta på att glömma varann?

30 ”De, som med olidlighet nöta sig emot varandra stundligen, de glömma varann snarast, Albert; eller om de

minnas varann, så är det med plågans minne, såsom man kommer ihåg fulslag.”

Hu då!

”Det är nära kroppar med avlägsna själar. Såsom det
5 står i Skriften: de lova mig med läpparna, men deras hjärta är långt ifrån mig.”

Du är dock en läzerska!

”Nära själar med avlägsna kroppar tycker jag då, om så skall vara, mera om.”

10 Men kunna ej bäggedera vara nära?

”Stundom, Albert. Nu är det så oss emellan. Men ... Och till Lidköping vill jag du skall följa. Men det säger jag, att om du sedan far omkring något, det har jag intet emot. Och jag vill inrätta mig hemma alldeles ensam. – Glömma? Om du
15 sprang upp nu, och sprang ut, och reste till Sollebrunn i natt, skulle du glömma mig för det?”

Sara, du skulle stå framför mig jämt!

”Och jag skulle se dig genom alla mina fönster. Försök! res för ro skull!”

20 Tillåt mig att dröja litet.

”Glömma? när likgiltighet kommer emellan människor, då är det som glömskan halkar med i sällskap. Men resor och avstånd, vad betyda de? Landsvägar äro icke det, som gör avstånd emellan själar. Nå, icke vill jag du skall vara borta
25 över halva året, det tillstår jag.”

Du andas så ljuvt!

”Glömma?” sade hon åter efter en liten stunds tystnad. ”Kanske, om det händer att kärleken slutar emellan några, att glömska också då kan komma: men åtminstone är
30 det visst, och det vet jag, att icke uppehålles hjärtats glada minne av sådant, som öder ut kärleken själv. Därföre – ”

Ja, jag skall icke se dig, icke påhälsa dig alltför ofta, Sara.

Men om jag får hyra dina smårum och där sitta för mig i mitt eget arbete, så skall intet i världen, ej du själv, kunna hindra mig ifrån att måla din bild framför mig, nämligen icke med
 5 pensel, det kan jag icke – ack om jag kunde! – Och skulle du bliva sjuk, då vill jag gå ned och sitta vid din säng.

”Det kommer an på sjukdomen, bästa Albert. Jag har helst Maja hos mig, hon förstår det bättre.”

Men – min Gud – om – jag tänker blott – om par
 10 exemple jag själv blev sjuk?

”Det är en helt annan sak. Då går jag upp i dina rum och sitter hos dig natt och dag, om det behövs, vid din säng. Jag sluter igen boden och skriver utanpå: ”bortrest”. Du skall veta, det är den skillnaden, att om en karl är sjuk – riktigt, så
 15 att det icke är prat, utan han ligger till sängs med allvar – det är icke en obehaglighet, ledsamt eller fult att vara närvarande vid; det kan jag med. Men ett sängliggande, sjukt fruntimmer, med lungsot eller så, det är allrabäst för sig själv, Albert.

Likväl, om något skulle hända mig, har jag icke emot, att du
 20 dröjer i staden – i huset – i övre våningen. Skulle – – – ”

Gud ! vad menar din underfulla uppsyn?

”Skulle jag därvid komma nära döden, då ville jag, Albert, att du gick ned i mitt rum – näst innan jag dör – till mig! – och – – ty denna hand ville jag kyssa sist av allt i världen.”

